

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Tillämpningsdirektiv för beviljande av service som stöder rörligheten i Österbottens välfärdsområde (SVL)

Beviljande och verkställande samt regler för användning av färdtjänst fr.o.m. 1.1.2026

Rådet för personer med funktionsnedsättningen 10.12.2025

Godkänd: Valfärdsområdesstyrelsen, 15.12.2025 §

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
2 Ansökningsförfarande.....	2
3 Riktlinjer för beviljande av service som stöder rörlighet enligt SVL	3
4 Servicens omfattning	4
5 Klientavgifter	4
6 Användning av service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen	4
7 Förmedlingscentral	4
8 Bekant taxi och undantag från samtransporter	5
Bilagor.....	7

1 Inledning

Detta tillämpningsdirektiv gäller service som stöder rörligheten beviljad enligt socialvårdslagen (1301/2014) § 23. I texten används begreppet färdtjänst som används i socialvårdslagen synonymt med service som stöder rörlighet.

Välfärdsområdets yrkesutbildade personer inom socialvården (socialarbetare eller socialhandledare) handleder och ger råd i ärenden som berör service som tillhandahålls enligt lagen om funktionshindersservice och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.

Den service som stöder rörligheten och som avses i socialvårdslagen är inte en subjektiv rättighet. Servicen beviljas på basis av prövning. I enlighet med socialvårdslagen är en tillgänglig och fungerande offentlig kollektivtrafik, inklusive anrops- och servicetrafik det sätt som primärt ska användas för att ordna service som stöder rörlighet. Taxi är därmed inte det primära sättet att ordna service som stöder rörlighet.

Service som stöder rörligheten är en anslagsbunden serviceform som beviljas inom ramen för givna budgetmedel. Välfärdsområdet kan därför besluta om grunderna för beviljande av denna service, antalet resor, resornas längd samt självrisker för resorna. Service som stöder rörligheten ordnas för personer som är i behov av denna service på grund av nedsatt funktionsförmåga samt övriga personer som är i behov av service som stöder rörligheten men som i enlighet med lagen om funktionshindersservice inte är berättigade till färdtjänst (som ordnas för personer med svåra funktionsnedsättningar).

2 Ansökningsförfarande

Den service som stöder rörlighet och som avses i § 23 i socialvårdslagen ska i huvudsak ansökas skriftligt. Till ansökan bifogas ett utlåtande av yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården eller läkarintyg med en beskrivning av personens fysiska, psykiska och kognitiva funktionsförmåga, förväntade förändringar och varaktigheten hos den nedsatta rörelseförmågan. Intyget/utlåtandet får i allmänhet inte vara över 6 månader gammalt.

Om ansökan trots begäran inte kompletteras inom tre (3) månader med ovanstående läkarintyg eller utlåtande av annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, till stöd för den bedömning av servicebehovet som görs av en yrkesutbildad person inom socialvården, avslås ansökan. Klienten ges ett överklagbart myndighetsbeslut med skriftliga motiveringar.

När funktionsförmågan bedöms i förhållande till färdtjänsten tar man ställning till huruvida personen kan använda sig av kollektivtrafik utan oskäligt stora svårigheter. Vid den helhetsmässiga bedömningen fäster man uppmärksamhet förutom vid funktionsförmågan även vid den funktionella och sociala omgivningen och bedömer på vilket sätt alla dessa faktorer tillsammans begränsar personens förmåga att röra sig så att personen inte kan resa med kollektivtrafik. Bedömningen av en persons funktionsförmåga i förhållande till färdtjänsten görs alltid individuellt, och den har betydelse för huruvida personen beviljas färdtjänst. Rätten till färdtjänst är inte bunden till någon viss diagnos, utan det som är väsentligt är hur personens funktionsförmåga ställer sig i förhållande till kollektivtrafiken. Servicebehovet bedöms alltså från fall till fall.

Socialarbetaren eller socialhandledaren utreder och fäster uppmärksamhet vid förutom funktionsförmågan även vid den funktionella och sociala omgivningen och bedömer på vilket sätt alla dessa faktorer tillsammans begränsar personens förmåga att röra sig så att personen inte kan resa

med kollektivtrafik. Socialarbetaren eller socialhandledaren utreder servicebehovet tillsammans med personen och vid behov med hens anhöriga och andra sakkunniga.

3 Riktlinjer för beviljande av service som stöder rörlighet enligt SVL

Service som stöder rörlighet enligt socialvårdslagens § 23 beviljas främst på sociala grunder och utgående från behov. Service som stöder rörligheten ordnas för personer som inte självständigt kan använda allmänna trafikmedel och som har ett välgrundat behov av färdtjänst på grund av sin individuella livssituation och sina behov. Individuell färdtjänst ordnas inte för en person som har rätt till färdtjänst eller till ersättning för färdtjänstkostnaderna med stöd av någon annan lag.

Service som stöder rörligheten kan beviljas personer, med långvariga rörelsesvårigheter eller annan funktionsnedsättande orsak, vilka inte utan orimliga svårigheter klarar av att självständigt använda allmänna trafikmedel på grund av sjukdom, skada eller av någon annan liknande funktionsnedsättande orsak.

Behovet av den i socialvårdslagen avsedda service som stöder rörligheten ska bedömas individuellt, till exempel i lagen föreskrivs att en persons inkomster inte är den enda grunden för att bedöma en persons servicebehov. Här är det fråga om en anslagsbunden service som beviljas efter prövning i enlighet med de anslag som reserverats för kalenderåret. Den service som stöder rörligheten är inte en subjektiv rättighet. I och med att servicen är anslagsbunden måste klienters behov ställas i prioriteringsordning. Österbottens välfärdsområde har fastställt att stödet för rörligheten ska riktas till mindre bemedlade som uppfyller de kriterier som uppställts för servicen för att de ska kunna bo hemma. Stödet för rörligheten kan vara en service som är nödvändig för att en person ska kunna bo hemma.

Följande beaktas som inkomster (brutto):

- klientens och makans/makens eller sambons fortlöpande och årligen återkommande inkomster.
- förvärvs- och kapitalinkomst
- hyresinkomst
- kalkylerad inkomst av skog.

Den sökande bör bifoga verifikat om sin inkomst och förmögenhet till ansökan.

Inkomst- och besparingsgränser år 2026:

- en persons hushåll: bruttoinkomster 1 450 euro per månad / besparingar 5 000 euro
- två personers hushåll: bruttoinkomster 2 700 euro per månad / besparingar 8 000 euro

Service som stöder rörligheten i enlighet med socialvårdslagen kan ordnas på följande olika sätt eller i kombinationer av dem:

- handledning i användning av allmänna trafikmedel och handledd träning
- följeslagarservice
- gruppferdtjänst
- ersättning av skäliga kostnader för användning av taxi, invalidtaxi eller annat motsvarande fordon
- annat lämpligt sätt, t.ex. stödet för rörligheten kan vara en service som är nödvändig för att en person ska kunna bo hemma.

Färdtjänst ordnas inte för en person som får denna service med stöd av någon annan lag.

4 Servicens omfattning

Antalet resor beviljas enligt prövning. Personer som är i behov av långa resor (t.ex. bor långt borta från servicecentra) kan beviljas fler resor än personer som bor centralt. Antalet resor kan uppgå till cirka 4–10 enkelresor, men beslutet baserar sig alltid på en **individuell prövning** och på reserverade budgetanslag.

Resor får inte sparas till nästa månad.

- Servicen beviljas för ett kalenderår eller enligt behov.
- Servicen kan beviljas för att ersätta oskäligena resekostnader som uppkommit i samband med intervallvård.
- En person som använder rullstol men som kan stödja tillräckligt på benen för att använda vanlig taxi kan beviljas service som stöder rörlighet enligt socialvårdslagen. I dessa fall kan klienten beviljas assistanstillägg, vilket berättigar till mer hjälp av chauffören.

5 Klientavgifter

Välfärdsområdet ska ersätta en person som inte klarar av att självständigt använda allmänna trafikmedel på grund av sjukdom, skada eller av någon annan liknande funktionsnedsättande orsak för skäligena kostnader för den del som överstiger självriskandelen. I Österbottens välfärdsområde fakturerar taxitrafikanten Österbottens välfärdsområde för klientens resor. Klienten betalar inte någon självrisk till taxitrafikanten.

Välfärdsområdet fakturerar självrisken (bilaga 1) för resorna av klienten månatligen i efterskott (tabell 1 och 2).

6 Användning av service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen

För användning av service som stöder rörligheten gäller samma regler som för färdtjänst som beviljas med stöd av lagen om funktionshinderservice. Även storleken på självrisken samt vart man får resa följer samma principer som färdtjänst som beviljas med stöd av lagen om funktionshinderservice.

7 Förmedlingscentral

Taxin ska beställas via förmedlingscentralens telefonnummer

Taxi Vaasa tfn 06 320 3777

Kronoby, Larsmo, Pedersöre, Jakobstad, Nykarleby, Vörå

Taxi Vaasa tfn 06 320 3745

Korsholm, Vasa, Laihela, Kristinestad, Närpes, Kaskö, Malax, Korsnäs

Taxin kan även beställas per textmeddelande, tfn 044 332 4238 för hörselskadade

Undantag: De färdtjänstklanter som beviljats en så kallad "bekant taxi" kan själva ringa till valfri taxitrafikant. Trafikanten ringer sedan förmedlingscentralen för att beställningen ska bli registrerad.

När klienten beställer en taxibil ska hen meddela

- sitt namn
- att hen har rätt till färdtjänst
- restyp: t.ex. arbetsresa, studieresa, rekreationsresa, resa för utträttande av ärenden
- den adress därifrån hen ska avhämtas, och resmålet
- om ett eventuellt kort (högst 10 minuters) stopp under resan, exempelvis för ett besök vid en bankautomat eller för att posta ett brev
- om följeslagare eller annan medpassagerare följer med på resan
- om hen använder hjälpmedel (såsom rullstol eller rollator), dvs. om hen beviljats rätt att använda invalidtaxi
- om hen behöver trappassistans för rullstol (beviljad av socialarbetare)
- behovet av returresa

Resan bör beställas i god tid, minst två timmar före resan eller redan föregående dag. Tillgången till lämpliga taxibilar kan variera vid olika tider av dygnet på grund av orsaker som inte beror på välfärdsområdet. Returresan kan också beställas samtidigt.

Genom förmedlingsservicen kan vissa resor samordnas. Färdtjänstens klienter har rätt att avvika från principen av särskilda skäl. Det här betyder att socialarbetaren också fattar ett beslut om hur färdtjänsten ska ordnas. Ett exempel på en sådan situation är att en person i beslutet ges rätt att använda en bekant taxi eller beslut om att hens resor inte samordnas. Beslutet fattas alltid utifrån det individuella behovet.

8 Bekant taxi och undantag från samtransporter

Färdtjänstens uppgift är att stöda personen till ett självständigt liv. Det krävs synnerligen vägande skäl, som antecknas i kundprofilinformation för taxin, för att få en bekant taxi. Användning av bekant taxi är ändå inte en subjektiv rättighet.

Rätten till bekant taxi kan beviljas i exempelvis följande fall:

- om resan anses äventyras eller förhindras helt utan den bekanta taxin
- om personen har kommunikationssvårigheter och använder taxi också ensam
- om personen har svåra beteendestörningar.

Rätten att resa ensam (utan samordnade resor) kan beviljas när en persons hälsotillstånd och funktionsförmåga förutsätter att personen måste få resa ensam. Det kan t.ex. vara fråga om svår epilepsi, eller svåra beteendestörningar på grund av minnessjukdom. Ingen diagnos eller sjukdom i sig ger per automatik rätt att avvika från principen med förmedling och samordning av resor.

Användning av färdtjänst

- Färdtjänst beviljas alltid som enkelresor. En enkelresa slutar alltid på en annan adress än var den började.
- En enkelresa är alltid den rakaste vägen från startadressen till slutadressen, men en viss omväg kan tillåtas om det blir billigare än startavgiften för en ny resa.

- Exempelvis ett butiks- eller apoteksbesök hör inte till en enkelresa, utan väntetiden betalas av klienten.
- Färdtjänst får användas för resor inom hemkommunen eller till närkommunen eller till den närmaste funktionella närkommunen, men de får inte bli oskäligt långa eller dyra.
- Färdtjänst får inte användas för resor som ersätts av Folkpensionsanstalten (exempelvis för resor till sjukhus, hälsocentral, poliklinik eller rehabilitering).
- Färdtjänstklienter har rätt att ta med sig nödvändiga hjälpmedel samt bagage av normal storlek.
- Färdtjänst får inte användas som bud eller för varutransport, utan färdtjänstklienten måste alltid vara med på resan.
- På begäran måste färdtjänstklienten kunna bevisa sin identitet.

Självrisk

Av färdtjänstklienten uppbärs en självrisk eller en annan därmed jämförbar skälig avgift för resor som beviljats med stöd av socialvårdslagen. (bilaga 1)

Självrisken bestäms utgående från lokaltrafikens normala busstaxor. Ifall man på orten använder seriebiljetter, månadsbiljetter eller andra biljetter i den allmänna trafiken bestäms självrisken utgående från dem. I fall det finns en lokal servicebuss eller ett annat för funktionshindrade anpassat färdmedel som klienten kan använda ska den användas i första hand.

Krigsinvalider betalar ingen självrisk.

Uppehåll och väntetid

- Under en resa får ett kort uppehåll på högst 10 minuter göras förutsatt att uppehållet inte medför en omväg. En viss omväg kan dock tillåtas om det blir billigare än startavgiften för en ny resa.
- Om uppehållet medför en omväg eller om väntetiden överstiger 10 minuter måste två resor användas och färdtjänstklienten betala två självrisker och står för den överskridande andelen.
- Tur-returresor räknas alltid som två resor även om uppehållet varit kort.
- Färdtjänstklienten ska redan då hen beställer resan uppge om och var ett uppehåll kommer att göras.
- Österbottens välfärdsområde ersätter inte väntetid, varken före eller efter resan. Den tid som det normalt tar att stiga in och ur taxin ingår i resan.

Följeslagare och medpassagerare

- Rätt till följeslagare kan beviljas om färdtjänstklienten inte klarar sig med chaufförens hjälp. En färdtjänstklients rätt till följeslagare måste framgå av beslutet.
- Följeslagaren kan vara en anhörig, släkting eller bekant, men följeslagaren får inte själv vara färdtjänstklient.
- Följeslagaren betalar ingen självrisk.
- Följeslagaren måste påbörja och avsluta resan samtidigt som färdtjänstklienten.
- Färdtjänstklientens medpassagerare kan vara maka/make, barn, bekant eller annan person. Den assisterande personen betalar ingen självrisk

- Om andra passagerare än de som nämns i klientens beslut deltar i samma transport, betalar de för transportkostnaderna för egen del.

Hjälp av chauffören samt extra assistans

- Det hör till sedvanlig taxiservice att chauffören hjälper klienten att stiga in i och ut ur taxin, lyfta in hjälpmedel och väskor i bilen samt att vid behov hjälpa till under resans gång. Vid behov hjälper chauffören klienten in i taxin på startadressen och ut ur taxin vid slutmålet för resan.
- Assistanstillägg kan betalas till chauffören med stöd av socialarbetarens beslut. Oftast har klienterna då rätt att använda invalidtaxi.
- Vid fakturering av assistanstillägg kan man inte samtidigt (under samma resa) fakturera för väntetid.

Fakturering och uppföljning

- Information om verkställda resor förs över från taxicentralens program till socialvårdens klientdatasystem. Valfärdsområdet fakturerar självriskandelen av klienten i efterskott en gång per månad på basis av de utförda resorna.
- För att säkerställa att fakturorna är korrekta gör man stickprov och följer upp enskilda resor med hjälp av taxicentralens kartprogram. I kartprogrammet syns alla bilars rutter, väntetider och uppehåll.

Bilagor

Bilaga 1. Självrisk, färdtjänster och service som stöder rörligheten

Bilaga 2. Närkommun och funktionell närkommun 2026

Bilaga 1

Självrisk, färdtjänster och service som stöder rörligheten

Km högst /	Vuxna 19->	Barn och unga 7–18
15	2,20 €	2,00 €
22	4,70 €	2,80 €
25	5,50 €	4,00 €
30	6,50 €	4,20 €
35	7,40 €	4,50 €
40	8,10 €	5,00 €
45	8,90 €	5,40 €
50	9,60 €	5,80 €
60	11,20 €	6,80 €
70	12,80 €	7,80 €
80	14,30 €	8,70 €
90	15,60 €	9,50 €
100	16,90 €	10,30 €
110	20,40 €	12,40 €
120	22,00 €	13,40 €
130	23,50 €	14,30 €
140	25,20 €	15,40 €
150	26,30 €	16,00 €
160	27,80 €	17,00 €
170	29,20 €	17,80 €
180	31,10 €	19,00 €
190	32,70 €	19,90 €
200	34,50 €	21,00 €
220	37,20 €	22,70 €
240	40,30 €	24,60 €
260	43,60 €	26,60 €
280	46,60 €	28,40 €
300	49,90 €	30,40 €

Bilaga 2

Närkommun och funktionell närkommun 2026

Jakobstad:	Larsmo, Nykarleby, Pedersöre, Kronoby, Karleby
Pedersöre:	Jakobstad, Larsmo, Nykarleby, Evijärvi- Korteshjärvi- Alahärmä (centrum), Kauhava. Kronoby, Karleby
Nykarleby:	Jakobstad, Larsmo, Pedersöre, Kauhava, Alahärmä centrum, Vörå
Larsmo:	Jakobstad, Nykarleby, Pedersöre, Kronoby, Karleby.
Vörå:	Korsholm, Vasa, Nykarleby, Kauhava och Storkyro
Korsholm:	Laihela, Vasa, Vörå och Malax
Vasa:	Korsholm, Malax, Laihela, Vörå och Storkyro
Malax:	Korsholm, Vasa, Korsnäs, Laihela, Närpes och Kurikka
Närpes:	Kaskö, Kristinestad, Östermark, Kurikka, Malax och Korsnäs.
Kristinestad:	Bötom, Storå, Närpes, Kaskö, Östermark, Merikarvia
Kaskö:	Kristinestad, Närpes och Östermark
Korsnäs:	Malax, Närpes, Kristinestad, Vasa
Kronoby:	Larsmo, Pedersöre, Karleby, Kaustby, Vetil, Evijärvi, Jakobstad
Laihela:	Malax, Korsholm, Vasa, Storkyro, Kurikka, Ilmajoki